



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 160/2018-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. marca 2018 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti MAGMA ZAFÍR, s. r. o., Bardoňovo 124, zastúpenej advokátom Mgr. Zdenkom Nováčkom, Brančská 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Nitre v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob 109/2017 a jeho uznesením z 26. septembra 2017 a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť obchodnej spoločnosti MAGMA ZAFÍR, s. r. o., odmieta pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. decembra 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti MAGMA ZAFÍR, s. r. o., Bardoňovo 124 (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 Cob 109/2017 a jeho uznesením z 26. septembra 2017.

2. Sťažovateľka v úvode svojej sťažnosti informuje, že skutočnosti tvoriace predmet tejto sťažnosti sú aj predmetom ňou simultánne podaného dovolania podľa nového ustanovenia § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý však na rozdiel od pôvodného ustanovenia § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) už neumožňuje podať dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ale len proti takému, ktorým sa rozhodlo vo veci samej alebo ktorým sa konanie skončilo. Je preto otázne, či napriek preukázaným zmätočnostiam uznesenie o prerušení konania spadá do tejto kategórie rozhodnutí, a ak nie, či ho Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) aspoň v rovine ochrany spravodlivosti konania podľa čl. 6 dohovoru pripustí na ďalšie konanie. Rovnako je otázne, či pôvodná rozhodovacia prax ústavného súdu týkajúca sa ustanovenia § 237 písm. f) OSP je v tejto konkrétnej veci rovnako aplikovateľná aj na nové ustanovenie § 420 písm. f) CSP. Z opatrnosti je preto sťažovateľka nútená podať aj túto ústavnú sťažnosť, aby jej tak neuplynuli zákonné lehoty pre prípad, že by bolo jej dovolanie pre neprípustnosť odmietnuté. Uznesenie krajského súdu č. k. 15 Cob 109/2017-757 z 26. septembra 2017, proti ktorému sťažnosť smeruje a ktoré je konečné, bolo sťažovateľke doručené 23. októbra 2017.

Žalobou z 21. apríla 2015 si Slovenská republika – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „žalobkyňa“) uplatnila voči sťažovateľke ako žalovanej nárok na zaplatenie sumy 3 350 033,85 € s prísl. Základom žaloby je tvrdené odstúpenie žalobkyne od zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku z 30. septembra 2005 (ďalej len „zmluva“), keďže sťažovateľka nevyhovela žiadosti žalobkyne o dobrovoľné vrátenie príspevku. Dôvodom uplatneného nároku na vrátenie príspevku bolo nenaplnenie indikátora výroby tepla počas rokov 2011 – 2013.

Sťažovateľka sa proti žalobe bráni najmä tým, že žalobkyňa jej nikdy žiadnu žiadosť o vrátenie príspevku či odstúpenie od zmluvy nedoručila, čo dokazuje aj návratka predložená žalovanou, z ktorej je zrejmé, že zásielku prevzala cudzia tretia osoba. O týchto údajných úkonoch sa sťažovateľka dozvedela až počas súdneho konania, a to v čase, keď už

zmluva podľa čl. XV bodu 3 expirovala, a preto už od nej nebolo možné odstúpiť, ale ani si uplatňovať žiadne nároky na vrátenie poskytnutého príspevku. Doručenie spomínaných listín „*nie sťažovateľke*“ potvrdili aj všetci v konaní vypočutí svedkovia a osvedčili to aj viaceré listinné dôkazy. V rozsahu uvedených skutočností strany predniesli na pojednávaní Okresného súdu Nové Zámky (ďalej len „okresný súd“) konanom 2. februára 2017 aj svoje záverečné reči. Po tom okresný súd dokazovanie ukončil a odročil pojednávanie na 7. marec 2017 s cieľom vyhlásenia rozsudku.

Namiesto vyhlásenia rozsudku uznesením okresného súdu č. k. 14 Cb 130/2015-727 z 1. marca 2017 bolo prekvapujúcim spôsobom konanie prerušené až do právoplatného skončenia trestného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 1 T 189/2012.

Podľa tvrdenia okresného súdu „*v trestnej veci vedenej na OS Nové Zámky pod č. 1 T 189/2012 sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní č. 14 Cb 130/2015, keďže v uvedenej trestnej veci bola podaná dňa 31.10.2012 obžaloba aj proti [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] – konateľom žalovaného MAGMA ZAFÍR s. r. o. zo subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a) TZ, ktorí uvedením iného do omylu si mali vylákali poskytnutie príspevku, ktorého vrátenia sa žalobca domáha v tomto súdnom konaní*“.

Uznesením krajského súdu č. k. 15 Cob 109/2017-757 z 26. septembra 2017 bolo uznesenie okresného súdu na základe odvolania sťažovateľky potvrdené.

Podľa názoru sťažovateľky uznesením krajského súdu došlo k porušeniu jej označených práv podľa ústavy a dohovoru.

Predovšetkým bola porušená zásada dvojinstančnosti konania. Elementárnou náležitosťou spravodlivého súdneho konania je možnosť strany ovplyvniť rozhodnutie súdu vo svoj prospech, čo v rovine dvojinstančnosti konania bolo zmarené tým, že okresný súd nijako neupovedomil sťažovateľku o svojom zámere konanie prerušiť, aby tak mohla jeho rozhodnutie ovplyvniť. Bol tým porušený aj § 162 ods. 2 CSP, podľa ktorého súd konanie preruší aj bez návrhu, pričom v takom prípade pred vydaním uznesenia o prerušení konania upovedomí strany a dá im možnosť vyjadriť sa k dôvodom prerušenia konania. Tento prekvapivý postup okresného súdu nenapravil ani krajský súd, v dôsledku čoho

o protiargumentácii sťažovateľky sa rozhodovalo až v odvolacom konaní, nie teda najprv v konaní prvostupňovom.

Prerušenie konania nebolo podľa názoru sťažovateľky ani opodstatnené. Až v odvolaní mohla namietnuť, že k prerušeniu konania podľa § 164 CSP je nevyhnutné, aby medzi konaniami existovala reálna skutková či právna prepojenosť (závislosť), čo však v tejto veci nebolo dané. Medzi trestným a občianskym konaním v tomto prípade objektívne nie je žiadna skutková či právna podmienenosť. V civilnom sporovom konaní sa rieši otázka odstúpenia žalobkyne od zmluvy, kým v trestnom konaní sa rieši jedine otázka zákonnosti stavebného povolenia, ktoré v roku 2004 tvorilo prílohu žiadosti sťažovateľky o poskytnutie príspevku. Sťažovateľka preto v odvolaní argumentovala, že žalobkyňa sa v civilnom sporovom konaní domáha vrátenia príspevku z úplne iných skutkových a právnych dôvodov, než aké sú predmetom trestného konania, a preto trestné konanie v ničom nesúvisí s meritom civilného sporového konania. Tým, že krajský súd na túto, ale aj ďalšiu argumentáciu sťažovateľky nijako nereflektoval, porušil jej práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka zároveň považuje uznesenia všeobecných súdov o prerušení konania za nepreskúmateľné. Nevyplýva z nich totiž, čo by malo byť tou „otázkou riešenou v trestnom konaní“, ktorá by mohla mať reálny vplyv na prebiehajúce civilné sporové konanie. Pritom od počiatku malo byť ozrejmené, aký vplyv by mohla mať údajná nezákonnosť stavebného povolenia z roku 2004 na plnenie indikátorov tepla počas rokov 2011 – 2013, aký vplyv by mohla mať údajná nezákonnosť stavebného povolenia na otázku doručovania listiny žalobkyne o odstúpení od zmluvy spolu so žiadosťou o vrátenie príspevku, resp. aký vplyv by mohlo mať odsúdenie (či oslobodenie) konateľov sťažovateľky na otázky riešené v civilnom sporovom konaní.

Sťažovateľka namieta, že jej označené práva boli porušené aj tým, že odvolacie vyjadrenie žalobkyne z 29. júna 2017 jej nebolo doručené, čo nenapravil ani krajský súd. Tak sa stalo, že kým žalobkyňa mala možnosť dvakrát reagovať na odvolacie podania sťažovateľky, tak sťažovateľka mala túto možnosť len raz.

Krajský súd sa podľa sťažovateľky nevysporiadal s námietkou premlčania uplatnenou sťažovateľkou poukazujúcou na to, že v prípade podvodného získania príspevku by išlo o relatívnu neplatnosť zmluvy podľa § 49a Občianskeho zákonníka, pričom

štvorročná premlčacia lehota už uplynula, a preto už neprichádza do úvahy prípadná zmena žaloby v zmysle, že by žalobkyňa žiadala namiesto teraz požadovaného nároku vydanie bezdôvodného obohatenia získaného z neplatného právneho úkonu. Pritom žalobkyňa podanú žalobu takto neodôvodnila. Aj keby chcela prípadne žalobu v tomto zmysle modifikovať, vzhľadom na § 143 ods. 1 CSP by súd zmenu žaloby nemal pripustiť. Podľa názoru sťažovateľky je neprípustné, aby ju súd navádzal, ako by mala postupovať, alebo dokonca jej aktivity rovno suploval, resp. nedostatky žalobnej argumentácie inak odstraňoval, čo sa práve prerušením konania stalo.

2.1 Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd o jej sťažnosti nálezom takto rozhodol:

*„1. Základné právo sťažovateľa MAGMA ZAFÍR, s.r.o... na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Nitre č. 15Cob/109/2017-757 z 26.9.2017 porušené bolo.*

*2. Základné právo sťažovateľa MAGMA ZAFÍR, s.r.o... na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným skutočnostiam podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR Uznesením Krajského súdu v Nitre č. 15Cob/109/2017-757 z 26.9.2017 porušené boli.*

*3. Základné právo sťažovateľa MAGMA ZAFÍR, s.r.o... na konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd Uznesením Krajského súdu v Nitre č. 15Cob/109/2017-757 z 26.9.2017 porušené bolo.*

*4. Zrušuje sa Uznesenie Krajského súdu v Nitre č. 15Cob/109/2017-757 z 26.9.2017 a vec sa vracia Krajskému súdu v Nitre na ďalšie konanie.*

*5. Sťažovateľovi MAGMA ZAFÍR, s.r.o... wsa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia v sume 374,81 €, ktorú je Krajský súd v Nitre povinný zaplatiť na účet jej právneho zástupcu č. 2920854526/1100 do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“*

## II.

3. Z uznesenia krajského súdu č. k. 15 Cob 109/2017-757 z 26. septembra 2017 vyplýva, že ním bolo potvrdené uznesenie okresného súdu č. k. 14 Cb 130/2015-727 z 1. marca 2017. Podľa názoru krajského súdu okresný súd riadne zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil. Ustanovenie § 164 CSP umožňuje zvážiť, či sa preruší konanie kvôli inému konaniu, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo sa urobí iné vhodné opatrenie. V rámci konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 1 T 189/2012 čelia obžalobe okrem iných osôb aj obaja konatelia sťažovateľky. Obžaloba bola podaná okrem iného aj pre obzvlášť závažný zločin subvenčného podvodu spáchaný v spolupáchateľstve podľa § 20 a § 225 ods. 1 a 6 písm. a) Trestného zákona, pričom bola protiprávnym konaním spôsobená škoda veľkého rozsahu. Škoda veľkého rozsahu zároveň zodpovedá výške poskytnutého príspevku, vrátenia ktorého sa v predmetnom civilnom konaní žalobkyňa od sťažovateľky domáha. V trestnom konaní sa teda nepochybne rieši aj taká otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, a preto bolo po zvážení týchto skutočností na mieste, že okresný súd využil možnosť prerušiť konanie podľa § 164 CSP.

4. Z dovolania sťažovateľky z 29. novembra 2017 podaného proti uzneseniu krajského súdu č. k. 15 Cob 109/2017-757 z 26. septembra 2017 vyplýva, že jeho prípustnosť a dôvodnosť sa opiera o § 420 písm. f) CSP a je založené na základe argumentácie prakticky totožnej s argumentáciou uplatnenou v sťažnosti podanej ústavnému súdu.

5. Z doplnujúceho dovolacieho podania sťažovateľky z 8. marca 2018 (ktoré je replikou na vyjadrenie žalobkyne k dovolaniu z 26. januára 2018) vyplýva, že pokiaľ žalobkyňa namieta neprípustnosť dovolania z dôvodu, že uznesenie o prerušení konania údajne nie je rozhodnutím vo veci samej alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, treba zdôrazniť, že toto stanovisko opomína materiálnu stránku veci, teda to, že sa dovolaním sleduje výhradne len náprava porušenia základných práv a slobôd podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj čl. 6 dohovoru. Bolo totiž zmarené najmä právo sťažovateľky

vopred sa vyjadriť k možnosti prerušenia konania, právo vyjadriť sa k odvolaciemu stanovisku žalobkyne, právo na riadne odôvodnenie prerušenia konania „bez dohadov“ a právo na meritórne rozhodnutie bez zbytočných priet'ahov.

### III.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

8. Na rozhodnutie o sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

Ako to z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu základným právam a slobodám je daná iba subsidiárne, teda len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy.

Sťažovateľka je presvedčená, že v danom prípade proti uzneseniu krajského súdu je prípustné dovolanie v zmysle § 420 písm. f) CSP. V súlade s týmto právnym názorom dovolanie aj podala (simultánne so sťažnosťou podanou ústavnému súdu). V osobitnom

podaní zdôvodnila, prečo považuje dovolanie za prípustné aj napriek výhradám žalobkyne, podľa ktorej v danom prípade nejde ani o rozhodnutie vo veci samej, ale ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí.

Za uvedeného stavu je sťažnosť z pohľadu ústavného súdu predčasne podaná. Vzhľadom na postup, aký si sťažovateľka, zastúpená advokátom ako kvalifikovaným právnym zástupcom, zvolila, o ochrane jej označených práv rozhoduje teraz najvyšší súd v rámci dovolacieho konania. Tým je zároveň v tomto štádiu konania vylúčená právomoc ústavného súdu.

9. Uvedené úvahy sa vzťahujú aj na namietané porušenie základného práva na súdne konanie bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na konanie v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Počas doby prerušenia konania totiž nemožno hovoriť o zbytočných prieťahoch. Tie by prichádzali do úvahy iba v prípade, ak by sa prerušenie konania ukázalo ako nedôvodné.

10. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti, ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

**P o u č e n i e :** Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. marca 2018